

Psaní etnografického textu; alternativní způsoby prezentace etnografického vědění

O etnografickém psaní

Writing ethnographic texts is a central skill for anthropologists. How does one make a sound theoretical argument and simultaneously capture the reader's full attention by bringing her or him to the field with words? PhD candidates in anthropology are required to write their first full length ethnography. They experience the challenge with this particular genre of writing to develop a theoretic analysis integrated within literary ways of writing, while at the same time fulfilling institutional requirements. The anthropologist Paul Stoller has made himself a name in the field of ethnographic writing. He argues for ethnographic storytelling through evocative writing: ethnographic descriptions should speak to the readers' senses and convey a feeling for the situations and contexts in which then the anthropological argument is rooted.

In: Weaving the World in Conversation with Paul Stoller: From Sensuous Scholarship to Public Anthropology (<https://www.medinethnologie.net/weaving-the-world-with-paul-stoller/>)

Přečtěte si odkazovaný rozhovor s P. Stollerem; pokud Vás téma zaujme více, stačí si najít vhodný text P. Stollera (např. v seznamu literatury na konci rozhovoru).

Na níže odkazované webové stránce Engaging Communities si **přečtěte kapitolu 1 „Defining ethnographic writing“**, zaměřte se na podkapitolu 1c - „Rhetorical Strategies for Ethnographic Writing“. Poznamenejte si pro svou potřebu (stačí vykopírovat) „Charakteristiky etnografického psaní“ a „Rétorické strategie...“

<http://www.engagingcommunities.org/introduction/>

Česky doporučuji k inspiraci Piers Vitebsky, 2009, Sobí lidé. SLON; Amitav Ghosh, 2012, Ve starobylé zemi. SLON; jinak jsou skvělými příklady etnografického psaní všechny etnografie, které jsem zadávala ke zkoušce (rekapitulace je na konci tohoto dokumentu). Z nich je nejvíce experimentální Tsing, A. L. 2015. The Mushroom at the End of the World.

ÚKOL: napište v rozsahu cca 500 slov, v čem tkví dle uvedených textů specifika etnografického psaní.

Etnografický výzkum se ale nemusí překloupat jen do podoby etnografické studie. Jak jste četli u P. Stollera, řada autorů transformuje své poznatky do podoby novel, románů (příklady autorů a autorek: Ruth Behar, Michael Jackson /1986, Barawa and the Ways Birds Fly in the Sky: an Ethnographic Novel/, Kirin Niriyan, Kent Maynard aj.), nebo i **básní**.

Poezie

Ghetto Teachers' Apology (Cahnmann, M. 2006a)

I'm afraid, sweet Wilmarie, we've lied.

We didn't teach you how to hide

your Rite Aid salary from Welfare in a Dominican bank. We didn't tell

you how to find a roommate or put a lock

on your bedroom door or how to walk

after sundown by yourself, how to slouch

at your brother's funeral, patched

bullet holes in an open casket in your living room.

We never told you,

like your boss, you can't speak English,

or like your cousin, you can't speak Spanish.

We didn't tell you how to live on

\$5.50 an hour or that at seventeen you'd be an orphan. We didn't want to sour

our hopes and fictions, we wanted you to flower,

and prove us wrong. Sweet Wilmarie,

we're sorry.

We didn't live on your side of town

between crack houses and crackdowns.

We're not like you, we didn't know how to survive

behind shatter proof glass with those pretty brown eyes. [2006a]

What do anthropological poems bring to us?

Sensations, emotions, ironies, hopes, traumas, urgencies, disruptions, understandings—what it means to be vitally human and to make sense of the human experience.

Excavations into chambers underneath generalities and abstractions leave the reader at times breathless, raw, open-hearted, questioning. Specific places around the globe are unveiled by skilled hands, viewed with empathetic eyes, written about with crafted sensitivities that listen to how sound and sense matter and reflect. What comes into view are people, places, histories, environments, and political situations. We as readers find ourselves, in turn, surprised and seeing things in a new light through each author's deft use of description, metaphor, rhythm, line breaks, rhyme, and voice.

...

How are anthropological poems different from other poems? What stands out is their unusually deep engagement with the world and its inhabitants (human and non-human) in all of their diversity—in contrast to literary works that center on a more cerebral, psychological, individualistic point of view that washes again and again over inner landscapes. With anthropological poems, we see a trained observer in the world, feeling the world, engaging the world, not apart from but of—often trying to relate across human differences.

Unveiling an “invisible city” in Qatar, stepping into minefields metaphorical and physical, taking stock of human rights violations, and enlivening a fire inside a lavvu (a movable living structure) with a silent song among Sami herders, these authors share their toolkits with us for awakening the imagination of a shared humanity that celebrates its diversity.

Engaged with the world, not turning away, these anthro-poets help us learn to see—slowing down the breath, frontal lobe, and eye to unpack biases, unconscious reactions, limbic hums.

<https://www.sapiens.org/language/anthropological-poems/>

Přečtěte si prosím celý text o poezii a antropologii, není dlouhý a uvedená ukázka Vás snad navnadila ☺ - <https://www.sapiens.org/language/anthropological-poems/>

Další výklad k poezii jsem vložila do Moodle - Maynard, K., Cahnmann, M. 2010. *Anthropology at the Edge of Words: Where Poetry and Ethnography Meet*. *Anthropology & Humanism* 35(1):2 – 19

Doporučuji též kapitolu **Writing** (a další tamtéž) In Culhane, D., Elliott, D. 2016. *A Different Kind of Ethnography: Imaginative Practices and Creative Methodologies*. Toronto: University of Toronto Press (je jako e-kniha dostupné přes knihovnu)

Blogy

Čím dál běžnější formát vytváření a předávání antropologického poznání. Již jste se ostatně seznámili s <https://materialworldblog.com/>. Jejich výhoda a současně výzva: úderné, rychlé čtení, kde je teoretický argument provázán s terénními daty na malém prostoru = zaměření na detail v kontextu. Často vykračují z odborného žánru, blíží se deníkům, osobním/politickým komentářům atd. Nejživější blogy bývají vytvářené týmem autorů – střídají se a blog „utáhnou“. Blogy umožňují dobře pracovat s interdisciplinarity, propojují různé vědní disciplíny, nebo antropologii a jiné oblasti lidské aktivity: např. věda – medicína – antropologie: <http://somatosphere.net/>

Orientační seznam k prostudování: <https://www.livinganthropologically.com/anthropology-blogs-2019/>

Mnozí vědci komunikují též prostřednictvím TWITTERU – např. Bruno Latour (<https://twitter.com/brunolatouraime>)

Velké interdisciplinární projekty

Alternativní způsoby reprezentace plynou velice často z překračování oborových hranic, což je čím dál častější tendence mnoha antropologů. S rozvojem dialogu s (nejen přírodními) vědci, umělci, designéry, architekty, nebo třeba ekology, řemeslníky ... roste potřeba zachytit toto „košaté“, mnohotvárné a mnohvrstevnaté vědění více bezprostředně - a současně více bezprostředně, intenzivně vědění sdělovat a působit na jeho příjemce. „Slovo“ se jeví jako nedostatečný nástroj, objevují se umělecké instalace, performance, site specific umění, online projekty, mnohdy interaktivní, projekty ve virtuální realitě atd.

Nežádka jsou tyto formáty spojeny s tématem angažovanosti: antropologické poznání má sloužit také intervencí do veřejného prostoru, který zkoumá. A tato intervence může znamenat třeba zapojení antropologa do politiky, do dobrovolničení, do činnosti nějaké neziskové organizace, nebo jeho přímý vstup do veřejného prostoru, který chce měnit a ovlivňovat.

Příkladem je projekt *Knowing from the Inside: Anthropology, Art, Architecture and Design* Tima Ingolda - <https://www.knowingfromtheinside.org/> , prohlédněte si libovolné publikace, ale určitě se podívejte do této a přečtěte si úvod + prohlédněte obrázky - <https://knowingfromtheinside.org/files/koryu.pdf>.

Podobnou interdisciplinární cestou se dává řada autorů a projektů – zde portál Environment and Society (<http://www.environmentandsociety.org/>), který není čistě antropologický, ale shromažďuje různé formáty a informace, týkající se lidského prostředí k životu. I zde našli své místo antropologové – projekt **Virtuální výstavy**:

<http://www.environmentandsociety.org/exhibitions/360o-visual-journey>

Doporučuji určitě shlédnout několik videjí, specificky ovšem toto:

<http://www.environmentandsociety.org/exhibitions/360o-visual-journey/dreaming-designer-climate-iceland>

Setkáváme se s využitím dalšího média – **filmu**. Dosavadní příklady byly založeny na textualitě, případně na sdělení v podobě fotografií, obrazů, uměleckých děl nebo performancí (které jsou nějak zachyceny a dále prezentovány v podobě fotografií nebo videa video).

(Etnografický) film

Etnografickému filmu jsou věnovány celé kurzy a studijní specializace. Také je často předmětem sporů, nebo minimálně napětí – jak definovat rozdíl mezi dobrým a poučeným dokumentem a „etnografickým filmem“? Existuje vůbec taková hranice? Co ji určuje – antropologické vzdělání režiséra? Téma? Forma? Je etnografický film jen to, co se takto definuje – nebo můžeme za etnografický označit film, který tak sám autor nikdy nepojmenoval (jak se stalo jednomu z nejslavnějších filmů, které tuto nálepku nesou – Robert J. Flaherty o svém filmu *Nanook of the North* rozhodně jako o „etnografickém“ neuvažoval)?

Kolem etnografického filmu jsou tedy spíš otázky než odpovědi. Opět jsem vám našla krátké souhrnné texty online. Jsou to tři navazující posty a celkově dávají velice dobrou představu o debatách kolem etnografického filmu.

<https://savageminds.org/2017/07/20/do-we-even-need-to-define-ethnographic-film/>

<https://savageminds.org/2017/07/26/the-four-dimensions-of-ethnographic-films/>

<https://savageminds.org/2017/08/01/ethnographic-films-a-family-of-resemblances/>

ÚKOL: napište v rozsahu cca 500 slov, v čem tkví specifika resp. klíčové otázky etnografického filmu.

Příklad několika slavných filmů, které jsou dávány jako příklad etnografického filmu:

Alan Berliner; Gail Jansen - *Margaret Mead: An Observer Observed*

Dennis O'Rourke – *Cannibal Tours*

Gary Kildea, Jerry Leach - *Trobriand Cricket: An Ingenious Response to Colonialism*

Charlie Nairn, Andrew Strathern - *Ongka's Big Moka*

John Marshall – *The Hunters; N!ai, the Story of a !Kung Woman*

Napoleon Chagnon, Tim Asch's - *The Ax Fight*

Robert Gardner – *Dead Birds*

Robert J. Flaherty - *Nanook of the North*

Dokumentární série o životě a práci prvních generací antropologů, kteří se vydali do terénu - *The Strangers Abroad*.

Doporučená literatura k tématu:

Clifford, J. 1986. On ethnographic allegory. In Clifford, J., Marcus, G. (eds.). *Writing Culture. The Poetics and Politics of Ethnography*. University of California Press

Culhane, D.; Elliott, D. 2016. *A Different Kind of Ethnography: Imaginative Practices and Creative Methodologies*. Toronto : University of Toronto Press (je jako e-kniha dostupné přes knihovnu Jinonice)

Durington, M., Ruby, J. 2011. Ethnographic film. In: Banks, M., Ruby, J., *Made to be seen: Perspectives on the history of visual anthropology*. Chicago: Univ. of Chicago Press.

Gay y Blasco, P., Wardle, H. 2007. How to read ethnography. Routledge (s. 1-75).

Ghosh, A. 2012. Ve starobylé zemi. SLON

Humphreys, M., Brown, A. D., & Hatch, M. J. 2003. Is Ethnography Jazz? *Organization*, 10(1), 5–31

Maynard, K., Cahnmann, M. 2010. Anthropology at the Edge of Words: Where Poetry and Ethnography Meet. *Anthropology & Humanism* 35(1):2 – 19 (text je v Moodle)

Ruby, J. 2000 *Picturing Culture: Explorations of Film and Anthropology*. Chicago: University of Chicago Press

Vitebsky, P. 2009. Sobí lidé. SLON

<https://www.medizinethnologie.net/weaving-the-world-with-paul-stoller/>

<http://www.engagingcommunities.org/introduction/>

<https://www.sapiens.org/language/anthropological-poems/>

<https://www.knowingfromtheinside.org/>

<http://www.environmentandsociety.org/>

<https://savageminds.org/2017/07/20/do-we-even-need-to-define-ethnographic-film/>

<https://savageminds.org/2017/07/26/the-four-dimensions-of-ethnographic-films/>

<https://savageminds.org/2017/08/01/ethnographic-films-a-family-of-resemblances/>

Monografie ke zkoušce

Abu-Lughod, L. 1986. *Veiled Sentiments: Honor and Poetry in a Bedouin Society*. University of California Press

Andersson, Ruben. 2014. *Illegality, Inc.: Clandestine Migration and the Business of Bordering Europe*. Oakland: University of California Press

Boellstorff, Thomas et al. 2012. *Ethnography and Virtual Worlds*. Princeton: Princeton University Press

Bourgois, P. 2003. *In search of respect: Selling crack in El Barrio*. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press

Petryna, A. 2002. *Life exposed: biological citizens after Chernobyl*. Princeton [N.J.]: Princeton University Press

Rabinow, P. 1978. *Reflections on Fieldwork in Morocco*. University of California Press

Scheper-Hughes, N. 1983. *Saints, Scholars and Schizophrenics: Mental Illness in Rural Ireland*. Berkeley: University of California Press

Tsing, A. 2005. *Friction. An Ethnography of Global Connection*. Princeton University Press.

Tsing, A. L. 2015. *The Mushroom at the End of the World: On the Possibility of Life in Capitalist Ruins*. Princeton: Princeton University Press.

Wacquant, L. 2002. *Body and Soul: Ethnographic Notebooks of an Apprentice Boxer*. Berkeley: University of California Press.